

Digitalt skolestartkurs, TRS uke 7, 2024

Praktisk tilrettelegging i skolen for barn med dysmeli

Trine Bathen og Kristin Schewe Loxley

Ergoterapeuter

Hva er tilrettelegging i skolen?

- Tilpassing av aktiviteter og oppgaver
- Tilpassing av skoledagen og mulighet for pauser
- Bygningsmessige endringer

Hva trenger ditt barn?

Trenger barnet tilrettelegging og hva kan være gode løsninger?

- I skolebygget, for å nå og rekke, komme seg rundt?
  - Av skoledagen og skolefag?
  - Av skoleveien?
  - Av uteplassen?
  - På utedager og turer?
-
- Har dere gode erfaringer fra barnehagen?
  - Hva mener barnet selv?

Mulige utfordringer når man har hånd/ armdysmeli

- Grep: Holde, manipulere, støtte
- Ulik lengde på armene
- Kortere armer, mindre rekkevidde
- Behov for grepshjelpemidler / protese
- Fortere kald på dysmeliarmen / hånden
- Bruker mer tid/ energi
- Kan trenger hjelp/ mer tid til påkledning
- Barna finner ofte egne løsninger

Viktig å få lærer som støttespiller så barnet kan delta på lik linje med de andre

Hvem har ansvar for tilrettelegging og spesialutstyr?

- Skolen skal tilrettelegge så alle barn kan delta i undervisningen.
    - Pedagogisk utstyr = skolens ansvar
    - Bygningsmessige endringer = skolens ansvar
  - Spesialtilpassede hjelpemidler for ditt barn kan søkes fra NAV Hjelpemiddelsentral
  - Grepstilpasninger og proteser kan lages av dysmeliteam/ ortopedisk verksted
- **Ikke velg hjelpemidler hvis barnet greier seg godt uten**

Lurt med et overføringsmøte/ prat med kontaktlærer ?

Hva trenger lærer/ SFO å vite om barnets dysmeli?

Har barnet behov for tilpassing/ tilrettelegging/ hjelp som skolen trenger å vite om?

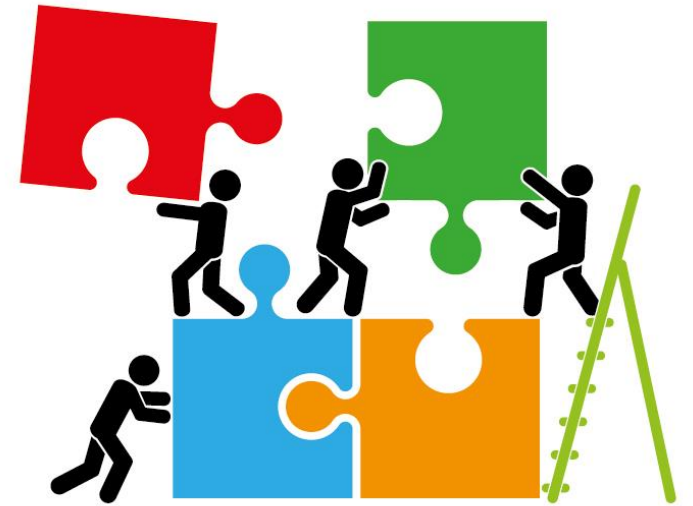
Er det behov for tilrettelegging av det fysiske miljøet?

- Åpne dører
- Garderoben, toalettet
- Klasserommet og andre grupperom
- Gymsalen
- AKS/SFO
- Uteplassen

Samarbeidspartnere

- Dysmeliteam og kommunens ergoterapeut og/eller fysioterapeut er viktige samarbeidspartnere for:
  - vurdering av tilpasning av skole og hjem
  - utprøving, tilpasning og trening av hjelpemidler, grepshjelpemidler og proteser
- Skole, lærer og SFO
- Helsesykepleier

Skoleveien – en sosial arena

- Gå, sykle, buss, kjøres
- Bære sekk
  - Tilpasse reimer og lukking?
  - Ekstra sett skolebøker for å unngå for tung sekk?

Gode arbeidsstillinger er viktig for alle

Bord og stol

- For de fleste – nok at stol og bord har riktig høyde
- Noen har nytte av:
  - utsparing, gir støtte for underarmene
  - krok til å henge sekken på

Digitale hjelpemidler

- PC og nettbrett, god arbeidsstilling er viktig
- Behov for tilpasning av tastatur mus?

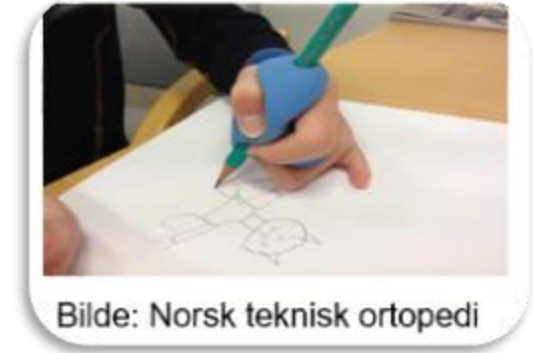
Klasserommet

- Står fellesutstyret slik at alle får tak i det?
- Behov for hvileplass i klasserommet eller i et annet rom?

Skrive, tegne, klippe, bruke linjal - mange mulige løsninger

- Mange trenger ikke tilpasninger
- Noen kan trenge litt tilpassing, f.eks:
  - Tykkere blyant/ blyantgrep / spesialgrep
  - Underlag så bok/ ark ikke sklir
  - Linjal og passer med bedre grep
  - Passer med bedre grep

[Enhåndpasser m/dreiegrep](#)
[- RONDA AS](#)

[Hjelpemiddeldatabasen -](#)
[Tung linjal fra Ronda AS](#)

Tilrettelegging av praktisk- estetiske fag

- **Lurt å ligge litt i forkant** og snakke med lærer om hva som kommer av aktiviteter.

Kunst og Håndverk

Et fag med mange muligheter, ulike aktiviteter og oppgaver

- Kan lærer velge aktiviteter som kan tilpasses for alle i klassen?
- Kan dysmeliteam lage spesialtilpasninger, f.eks til verktøy?

Eksempel 1: Tilpasning av smykketang til protese

[Born with one hand, many possibilities, youtube](#)

Eksempel 2: Spezialtilpasset hammer til en voksen med amputasjon.

Musikk

Hvilke instrumenter/ aktiviteter kan klassen velge?

- Kan lærer velge aktiviteter som kan tilpasses for alle i klassen?
- Kan dysmeliteam lage spesialtilpasninger
  - Eksempler: Blokkfløyte tilpasset til barn med hånddysmeli og fiolinbue tilpasset barn med underarmsdysmeli.

Bilder: Norsk teknisk ortopedi

- Spille gitar, eksempel fra video på nettet: [Erik har Norges minste hånd, vimeo](#)
- Spille kornett, eksempel i filmen [Dysmeli lure løsninger](#) fra TRS.

Utedager og turer

- ❖ Samarbeid med kontaktlærer
- ❖ Planlegg i god tid; faste aktivitetsdager, leirskole og lignende
- ❖ Behov for å ha med skiutstyr, tilpasset sykkel el.l?

Fort kald på armer/ ben ?

Varmehjelpemidler: Hansker og votter

- Noe kan kjøpes i sportsbutikker
- [Kan søkes fra NAV](#)
  - Må ha medisinske opplysninger fra lege, og funksjonsvurdering
  - Dysmeliteam/ kommuneergoterapeut kan bistå med søknad

Bruke protese på skolen?

- Informasjon til lærer
  - Trenger barnet hjelp til å ta av/ på protese?
  - Skal barnet trene på protesebruk i aktiviteter på skolen?

Lovverk om hjelpemidler

- **Folketrygdloven § 10.5-7**

”Hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen i dagliglivet” (inkl skole). Nødvendige og hensiktsmessige.

”Hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering” (aktivitetshjelpemidler)

”Ortopediske hjelpemidler (grepstilpasninger og proteser)”

- Hjelpemidler søkes og lånes ut fra NAV Hjelpemiddelsentral i fylket
- Fastmontert utstyr og pedagogisk utstyr må finansieres over skolens budsjett
- [Stønad til rimelige hjelpemidler](#) - 2210 kr (gjelder for 4 år)

Noen aktuelle nettsider og ressurser

Interesseforening

- [Norsk Dysmeliforening](#)

Dysmeliteam i Norge

- [Fagmiljøer for personer med dysmeli - Sunnaas sykehus HF](#)

Om skolestart og skolehverdag, fra TRS

- [Skolestart og skolehverdag med en sjelden diagnose - Sunnaas sykehus HF](#)
- [Film med råd til lærere fra ungdom med dysmeli](#)
- [E-læringskurs om skolestart med dysmeli](#)

Om rettigheter, tilrettelegging og skolestart

- [En god og tilrettelagt skole for alle | Kunnskapsbanken](#)
- [Skole og barnehage | Kunnskapsbanken](#)
- [FFO rettigheter i grunnskolen](#)

Om hjelpemidler

- [Hjelpemidler, tilrettelegging, bil og bolig –Tips og informasjon fra TRS, Sunnaas sykehus](#)
- [Lese - skrive \(passer og linjal\)- RONDA AS](#)

Lykke til med skolestarten!

Vi på TRS er gjerne diskusjonspartnere med dere og kommunens og skolens fagpersoner

